

ALFÖLDI IPAR ÉS KERESKEDELEM

A DÉLMAGYARORSZÁG HETI MELLÉKLETE

„A kézműiparosság nem adta fel a reményt”

A szegedi ipartestület évi jelentése az elmúlt évről — Március elsején lesz a közgyűlés

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi ipartestület évi rendes közgyűlését február 29-re hívta össze. Előrelátható azonban, hogy ezen a napon nem lehet megtartani a közgyűlést, mert a határozatképességhez a tagok 20 százalékának a jelenléte szükséges. Az ipartestület tagjainak létszáma 3300, így legalább 660 tagnak kellene jelen lennie, hogy a közgyűlést a kitűzött időben megtarthassák. A tapasztalat szerint ennyien nem szoktak megjelenni, így bizonyosra vehető, hogy az ipartestület közgyűlését másnap: március elsején délelőtt 9 órakor tartják meg.

A közgyűlés napirendjén a következő tárgyak szerepelnek:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az előjáróság jelentése az 1935. évről,
3. 1935. évi zárszámadás.
4. 1935. évi vagyommérleg.
5. Felmentvény megadása.
6. Költségelőirányzat 1936. évre.
7. Javaslat az alapszabályok 17. §-ának módosítására.
8. Határozat iparos nyugdíj ügyben.
9. Mester és szakvizsgáló bizottsági tagok választása.
10. Tanonc és segédvizsgáló bizottságok választása.
11. Indítványok.

A közgyűlés alkalmából az ipartestület előjárósága terjedelmes

jelentést

állítottatott össze az 1935-ös évről. A jelentés, amelyet dr. Gyuris István titkár hozzáértő gondossággal állított össze, többek között az alábbiakat tartalmazza:

— Az esztendő rohanó forgatagában — mondja a jelentés — ipartestületünk újabb határhöz ért. Amíg kívül tombol a legnagyobb gazdasági világháború, amelyet valaha is megért nemcsak Európa, hanem a többi földrész is, jelentőségében talán nem kisebb, munkájával azonban nagyon szűk teret szorult működésről tehetünk jelentést. Azok a piacok, amelyek valaha a magyar áru biztos elhelyezkedését jelentették, ma legnagyobb részt el vannak zárva tőlünk. Az elzárkózás nem is tisztán gazdasági jellegű, hanem sokkal mélyebbre terjed. És ha az ipartestület igyekszik is leküzdeni minden gazdasági akadályt, azokat a politikai akadályokat azonban, amelyek az elzárkózásnak közvetlen okozói, képtelen leküzdeni.

— Ilyen általános körülmények között nyilvánvaló milyen rendkívüli erőfeszítésekkel tudta csak a magyar kézműves ipar életét tovább tengetni. Önkéntelenül merült fel itt ismét a kérdés, hogy van-e jövője a kézművesiparnak, speciálisan a magyar kézművesiparnak, van-e tehát értelme annak, hogy mi, akik hivatást vagyunk a szegedi kisiparosság érdekeinek istapolására, tovább folytassuk azt a meddőnek látszó küzdelmet, amelyet a szegedi kisipar átmentése érdekében köteleesszerűen végzünk.

— Az elmúlt században jelszónak használták azt a kifejezést, hogy a kézművesipar jelentősége megszűnt, a kisipar halálra van ítélve. Az akko-

ri érdekeltségek némán tűrték azt az állítást, okait nem kutatták, következményeivel nem törődtek, csupán arra helyezték a súlypontot, oda irányították minden figyelmüket, hogy becsületes munkájukkal tiltakozzanak az állítás és annak következményeit jelentő megsemmisülés ellen. Az akkori iparosságnak nem állottak rendelkezésre olyan érdekképviselői szervek, amelyek hathatós védelmet jelentettek volna gigászi munkájukban. A céhek mindenükből kifosztva, hosszas agonizálás után megszűntek. A helyükbe lépett ipartársulatok, majd ipartestületek korántsem jelentették azt a súlyt, azt a hatalmat, azt a befolyást, amely egy komoly érdekképviselő eredményes működéséhez feltétlenül szükséges. Ennek dacára fennmaradt a kézművesipar, sőt mondhatjuk bátran, akként maradt fenn, hogy munkakészségében gyarapodva, jelentőségében még nagyobb súlyt nyerve a gazdasági liberalizmus jóslatának teljes csődjét jelentette.

— Megváltozott azonban a helyzet jelentősen a világháborút követő időkben. A mindenükből kifosztott, műhelyében tehetetlen, mert a legelőnyösebb gazdasági eszközöket is nélkülöző kisiparosság újabb gyáripari előretöréssel találta szemben magát. Összeköttetések, nagyobb tőke, a helyzet jobb kihasználása, a változó igények mozgékonyabb felfogása olyan előnyöket jelentett a gyáriparnak, amely kétségtelenül kedvezőbb helyzetbe hozta.

— Ennek ellenére a kézművesiparosság nem adta fel a reményt. Láta a nagy gazdasági, valamint háborús katasztrófák idején fontosságát, érezte tudását, amellyel rendkívül hasznos szolgáltatásokat tett a legnehezebb időkben nemzetének, úgy érezte, reá még szükség van. Úgy érezte, nem lehet egy többszáz ezer tagot számláló, nagy ipari társadalmat egyszerűen leépíteni. Úgy érezte, hogy elsősorban munkájára van szükség és ha hivatásának teljesítésétől elütik, betöltetlen marad a helye a nemzet életében.

— Ez a bizó akarás nem maradt elszigetelt jelenség — mondja tovább a jelentés. Sikert a nemzet sorsát intéző illetékesek figyelmét is magára irányítania az iparosságnak.

— Ezek után — úgy hisszük — a kérdés, vajon van-e létjogosultsága a kézművesiparnak, érdemes-e küzdenünk a kézműipar értékeinek jövőbe való átmentéséért, megszűnt tovább nyílt kérdéssé lenni. Nem mi, magasabb érdekek szolgálatában álló, arra hivatott szervek ismerték el a kézművesipar jelentőségét. Amikor tehát egész ipari életünk átalakulóban van, nyugodtan bizhatunk jövőnkben. A magunk erőin kívül olyan támogatással küzdhetjük ki érdekeink érvényesülését, amely erő az eredményt feltétlenül el is fogják érni.

A jelentés ezután az ipartestület elmúlt évi működését ismerteti nagy vonásokban. Befejezi a jelentést az ipartestületi iroda munkájának statisztikája. Ebből konstatálhatjuk, hogy 1935-ben leszerződött az ipartestületnél 778, felszabadult 449 tanonc és felbontottak 20 tanoncszerződést. Kiadott az ipartestület 625 munkakönyvet és 265 különböző bizonyítványt. A testület irodájában iktatott ügydarábok száma 1935-ben 6245 volt. A múltév folyamán iparjogositványt váltott 250, iparát megszüntette 164 iparos. Jellemző része a jelentés-

nek az, amely az ipartestület taglétszámával foglalkozik. A testület taglétszámában ugyanis némi csökkenés tapasztalható. 1936 január elsején a szegedi ipartestület tagjainak a létszáma: 3299.

Kerékpárosok!

Elsőrendű kerékpárokat engedményes áron részletre adom. Gumikat és alkarrészeket

kaphat **Szántó Sándor** gépkocsi-kereskedő
Szeged, (Kiss D. palota) Kiss ucca 2.

A kereskedők üzleti berendezésének mentesítése a végrehajtások alól

Az egyik kereskedelmi és iparkamara a közelmúltban előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi minisztériumhoz és kérte, hogy a kisiparosok gépi berendezése tekintetében érvényben lévő rendelkezéseket módosítsák és részesítsék védelemben a kisiparosok gépberendezését is. A kamara előterjesztésében rámutatott arra, hogy tulajdonképpen nemcsak a gépek és szerszámok tekinthetők a kereset folytatásához nélkülözhetetlenül szükséges eszközöknek, hanem azok az eszközök is, amelyek a termékek értékesítésénél nélkülözhetetlenül szükségesek.

Ilyenek például a belső kirakat céljaira szolgáló vitrinek és polcok, a vevő számára felállított tükrök, a vevő kiszolgálására használt mérleg s általában mindaz a berendezési tárgy, amely az áru eladásánál feltétlenül szükséges.

Szociális szempontból is a kiskereskedelmet ugyanaz a védelem illetné meg, mint a kisipart, miért is a kamara kérte, hogy a kereskedők belső berendezésének védelme érdekében forduljon az igazságügyminiszterhez.

Az igazságügyminiszter most válaszolt a kérdésre, a válasz így szól:

„Véleményem szerint az iparosok feldolgozható anyagkészlete és a kereskedők eladásra váró árukészlete között lényeges gazdasági különbség van. Ugyanis amikor az iparos nyersanyagból készáruat állít elő, a készáru értékében rendszerint nagyobb részt képvisel az iparos munkája, mint a felhasznált nyersanyag — még akkor is, ha az iparos minden anyagot maga ad és nem a megrendelő anyagából készíti az árut. Az iparosnál tehát megvan a remény arra, hogy ha nyersanyagát szabad rendelkezése alatt hagyjuk, vagyis a végrehajtás alól mentesítjük, munkája segítségével olyan értéket tud előállítani, amelyből hitelezői követelését ki tudja egyenlíteni. De ha ez a remény nem teljesülne, még akkor is — tekintve, hogy a végrehajtás aló való mentesítés nagyobb értékű munka kifejtésének lehetőségét adja meg az iparosnak —, lehetővé teszi az iparos további megélhetését, a hitelezőnek aránylag csekély megrövidítésével.

A kereskedő ellenben, ha árut ad el, az eladási árának csak kisebbik része az ő nyeresége, nagyobb része ellenben az áru beszerzési árának felel meg. Alig van tehát remény arra, hogy a kereskedő, ha neki bizonyos minimális értékű árut meghagyunk, ezen annyit kaphasson, hogy anyagi nehézségeiből ki tudjon gázolni. Ennek a reménynek megfosztása esetén még a kereskedő megélhetése sincs biztosítva, mert a csekély nyereség hitelezőinek kielégítése nélkül sem teszi lehetővé a kereskedésnek folytatását.

Az üzletberendezés végrehajtása alóli mentesítésére irányuló kíváncsi, véleményem szerint is, nincsen minden alap nélkül, de teljesítése a kereskedőre nézve nagyon kevés előnyt jelentene abban az esetben, ha árukészletéből semmi sem volna mentes a végrehajtás alól. Az árukészlet végrehajtás alóli mentesítése pedig, mint fentebb volt szerencsém kifejtetni, nem helyénvaló.

Amint már előbb is jeleztem, most sem zárkozm el attól, hogy a végrehajtási törvény módosítása esetén a javaslatot újabb megfontolás tárgyává ne tegyem és ne javasoljam a törvényhozás előtt, hogy az üzlethelyiséghez méretezett, tehát a helyiségen kívül számottevő értékkel úgy sem bíró üzleti berendezés a foglalás alól mentes legyen.”